

DZIEŃ DOBRY!

Gazeta Białostocka 10 gr.

OZIENNIK ILUSTROWANY

Świat odwraca się od Niemców i przekreśla sprawę rewizji granic

NOWY JORK, 30.4. Dzisiejszy „Herald Tribune” omawiając zagadnienie rewizji granic pisze, iż przed dojściem Hitlera do władzy, demokratyczna opinia publiczna sympatyzowała z żądaniami Niemiec, ale **duch hitlerowski położył koniec** możliwości jakiegokolwiek pokojowej rewizji granic.

W żadnym demokratycznym państwie nie podniósł się ani jeden poważny głos, któryby zasugerował, że sprawa pokoju może być posunięta naprzód drogą oddania choćby jednego człowieka pod obcas butów hitlerowców.

Sprawa pokoju jest dziś identyczna z utrzymaniem status quo. Jedyny pokój możliwy jest w dzisiejszej Europie, a mianowicie ten, który utrwali istniejące granice.

LONDYN, 30.4. „Daily Express” występuje dziś na naczelnym miejscu z oskarżeniem Niemiec o prześladowanie Żydów polskich, przytaczając wyciągi z 5-ciu protestów, złożonych przez Polskę władzom niemieckim.

W protestach tych poselstwo polskie w Berlinie wyszczególnia 147 wypadków bicia, znęcania się

i prześladowania Żydów polskich. Wszystkie te wypadki stwierdzone zostały zeznaniami, złożonymi pod przysięgą.

Jak zaznacza dalej dziennik, rząd niemiecki nie udzielił dotychczas w tej sprawie wystarczających wyjaśnień.

Paderewski wraca do Europy

NOWY JORK, 30.4. Herriot uczestniczył dziś rano w uroczystości ułożenia kamienia węgielnego gmachu Francji w Rockefeller - Center.

W południe Herriot na pokładzie „Le de France” odpłynął do Europy. Tym samym parowcem odjechał Paderewski, któremu wczoraj kanclerz New York University wręczył dyplom honorowego doktora.

Bezkar y napad hitlerowców na szkołę polską w Gdańsku

GDANSK, 30.4. — W miejscowości Lammerschein pod Gdańskiem zaszło ostatnio kilka wypadków zuchwałego teroru hitlerowców w stosunku do tamtejszej ludności polskiej.

Przedewszystkiem kilka razy t. zw. „nieznani sprawcy” przemalowali szyldy w polskiej szkole ciemną farbą. Kiedy taka szy-

kana nie poskutkowała, onegdaj zebrała się grupa hitlerowców w mundurach t. zw. ochotniczego legionu pracy przed gmachem szkoły i rozpoczęli chórally śpiew, w którym powtarzał się refren, że „Polska ma zdechnąć”.

Po zakończeniu tego śpiewu jeden z członków demonstracji rzucił kamieniem i wybił szybę. — Policja naturalnie wystrzeżała się wszelkiej interwencji wobec członków polskiej społeczności.

W związku z tym faktem Macierz szkolna zwróciła się do prezydium policji z żądaniem zapewnienia polskiemu placówkom ochrony przed terorem hitlerowców.

Sądzymy, że ten wypadek w Lammerschein powinien zainteresować wysokiego komisarza Ligi Narodów, do którego obowiązków należy przedewszystkiem ochrona polskiej mniejszości przed uciskiem rozzuchwalonych nacjonalistów niemieckich.

Napad na konsulów

GDANSK, 30.4. Na przechodzących ul. Breitgasse konsulów meksykańskiego Saurez'a i wicekonsula brazylijskiego Barbosa napadła grupa hitlerowców z okrzykiem „Przez z żydami”.

Groźny stan na granicy sowiecko-mandżurskiej

CHARBIN, 30.4. Oddziały sowieckie koncentrują się w pobliżu granicy Mandżukii.

Według wiadomości, ogłoszonych w tutejszych dziennikach chińskich, zmobilizowane zostały po stronie sowieckiej rezerwy, ludność zaś otrzymała polecenie przygotowania się na wszelkie ewentualności.

Władze sowieckie poinformowały podobno władze państwa mandżurskiego, że Związek Sowiecki jest jedynym właścicielem Wschodnio - Chińskiej linii kolejowej i że pretensje, co do wspólnoty własności są sprzeczne z układami z 1924 r.

Odwrót Lloyd George'a Sympatje niemieckie minęły

LONDYN, 30.4. Lloyd George w przemówieniu wygłoszonym na zebraniu „Towarzystwa Biblijnego” w Godalming, zajął stanowisko wobec obecnego regimnu w Niemczech.

Przemówienie to było jednym z tych, które starali się, by Niemców traktowano przyzwolnie — mówił Lloyd George.

W Wielkiej Brytanii coraz silniej za znaczną się tendencja do traktowania Niemców przy stole mocarstw jako równych, a tymczasem Niemcy sami odświeżają dawne wspomnienia z czasów przemocy i militarizmu. Jak to wyraźnie zaznaczył Austen Chamberlain, przywracała ona dawne nastroje pruskiego w jego najbardziej aroganckiej postaci.

Jest to nieszczęściem dla Niemiec i dla całego świata. Niemcy nie na tem nie wygrają. Jeszcze nikt nie skończył na nienawiści. Trafiła ona boleśniej w tego, kto ją propaguje, aniżeli w tego, przeciwko komu jest skierowana.

Wystąpienie Lloyd George'a jest bardzo znamienne. Obecnie, gdy i on, znany ze swych przekonań filoniemieckich, potępił Niemcy, można śmia-

ło twierdzić, że niema w Anglii ani jednego poważnego polityka, któryby wystąpił z obroną rządu Hitlera.

Jak młodzi hitlerowcy oszukują Francuzów

PARYŻ, 30.4. W Paryżu bawiła delegacja młodzieży hitlerowskiej, która obiecała swoim rówieśnikom francuskim, że Niemcy zgodzą się, aby Alzacja i Lotaryngia pozostała przy Francji.

Jednakże program urzędowy par-

tii narodowo-socjalistycznej rewidował te ziemie na rzecz Niemiec. Chodzi więc o wyraźny manewr polityczny, na który, niestety część pacyfistów francuskich dała się nabrać.

Skazani za szpiegostwo dwaj byli podoficerowie

Po 2-dniowej rozprawie zakończono w sobotę w sądzie okręgowym proces przeciw 3 byłym podoficerom lotnictwa w Warszawie. Oskarżeni, po zwolnieniu ze służby wojskowej pojechali do jednego z państw ościennych, a gdy po 2 latach powrócili, władze bezpieczeństwa zdemaskowały ich jako szpiegów.

Sąd skazał Franciszka Arlika na 10 lat więzienia, Witolda Maczyńskiego na 4 lata więzienia. Trzeciego oskarżonego, Andrzeja Straka uniewinniono.

Przewodniczący w ustnych motywach wyroku stwierdził, że wobec znalezienia przy Arliku kompromitujących dowodów, stwierdzających, iż zdobywał on wiadomości dotyczące bezpieczeństwa na użytek jednego z państw ościennych, sąd uznał winę jego za udowodnioną. Maczyński jest winien wspólnictwu, w akcji Arlika.

Niezwykły wypadek automobilowy

LILLE, 30.4. Niezwykły wypadek automobilowy miał miejsce w okolicach Lille.

Na drodze o Pont-a-Marce samochód osobowy przy wymijaniu wozu ciężarowego został wyrzucony do rowu i przygnieciony przez wóz ciężarowy wagi około 5 ton.

Mimo całkowitego zderzenia karoserji, 4-ej pasażerowie auta wyszli bez szwanku.

Nowa rewolucja na Kubie

WASZYNGTON, 30.4. We wschodniej części Kuby wybuchła rewolucja. Doszło do starć w miastach Songo, San Luis, Boniato.

Dwaj żołnierze zostali zabici.

Do miast, objętych rewoltą wysłano większe oddziały wojska z karabinami maszynowymi.

Maczyński

Arlik

W Berlinie zaniepokojenie Porozumienie francusko-amerykańskie

BERLIN, 30.4. Informacje „New York Herald” o porozumieniu między prezydentem Rooseveltem a Herriotem wywołały w kołach berlińskich duże zaniepokojenie. Prasa podkreśla, że chodzi tu o wielką zmianę w dotychczasowym kierunku polityki amerykańskiej. Jeżeli prawda jest — oświadcza komunikat Bera Conti — że Herriot uzyskał od Roosevelta doniesienie o sprawie terytorjalnych oraz bezpieczeństwa w Europie, to stanęlibyśmy przed ważną konkretną koncepcją amery-

kańską na rzecz Francji, która zamian za to, tylko teoretycznie zadeklarowała swą wolę rozbrojenia się. W każdym razie na konferencji rozbrojenowej miałyby służyć od bić się, gdyby Ameryka odstąpiła tak dalece od swej dotychczasowej zasady niebrania udziału we wojennych akcjach. Gwarancja tego rodzaju na rzecz Francji pociągnąć musi za sobą tem silniejsze podkreślenie przez delegację niemiecką postulatów rozbiorczych Rzeszy.

Jak bojowiec O.U.N. chciał zamordować aspiranta policji

LWÓW, 30.4. Dochodzenia policyjne w sprawie niedawno zamocin morderczego na aspiranta policji Ciesielczuka, kierownika sekcji ukraińskiej wydziału Sędzkiego we Lwowie, toczyły się przez całą noc.

Przeprowadzono szereg rewizji i aresztowań wśród Ukraińców, zarówno w Winkach, gdzie mieszka rodzina sprawcy zamachu, Stefana Nycza, jak i na terenie Lwowa.

O przebiegu zamachu dowiadujemy się następujących szczegółów:

Aspirant Ciesielczuk otrzymał w piątek w południe od Nyczy, przy wylocie na przystanku, zaproszenie do siebie. Nycza, w owym czasie nielegalny wydawca „Sowmy” i „Rozbudowy paśli”, należących do rządu, przyczem Nycza obiecał dostarczyć mu bardzo cenny kolor

Półtora miljarde marek zobowiązań Sovietów wobec Niemców

BERLIN, 30.4. Według doniesień z Moskwy prezydent związku inżynierów niemieckich, zatrudnionych w przemyśle sowieckim, opracował dokładne zestawienie o zobowiązaniach finansowych rządu sowieckiego wobec Rzeszy, wynikających z tytułu transakcji handlowych i zamówień sowieckich w Niemczech.

Z zestawienia tego wynika, że zobowiązania finansowe Z.S.S.R. wobec Niemiec stanowią łącznie sumę półtora miljarde marek. W ubiegłym miesiącu przypała termin płatności 200 milionów marek, jednakże wobec trudności finansowych sowieckie przedstawicielstwo handlowe w Berlinie uzyskało trzy miesięczną prólogatę terminu płatności tej sumy. Opracowane zestawienie, jak również obszerne komentarze, Związek Inżynierów niemieckich w Moskwie przesłał do t. zw. „rosyjskiego komiteta” przemysłowców niemieckich Rzeszy.

Dziennikarze zagraniczni na wydeście do Poznania

Wczoraj wyjechał na Tęczy Poznańskie wydział dziennikarzy zagranicznych z udziałem atache prasowych sowieckich.

Likwidacja buntu kleryków ruskich we Lwowie

LWÓW, 30.4. W sprawie zajęć w grecko-katolickim małym seminarium we Lwowie, gdzie — jak donosił śmy — uczniowie wyższych klas prowadzili agitację za bojkotem święta „Ukraińska młodzież Chrystusowa”, publikuje rektorat seminarium komunikat, w którym m. in. czytamy: Za przekroczenie szkolnych przepisów i dyscypliny usunięto

kilku uczniów aż do ostatecznej decyzji. Uczniowie ci niezadowoleni z tego, usiłowali w sposób praktykowany w wyższych zakładach naukowych (?) wywołać strajk, blokując rano 24 m. brame wejściową. Rektorat zlikwidował incydent w 15 minutach i przerwał na kilka dni naukę w dwóch najwyższych klasach.

Wspaniały lot płk. Kwiecińskiego i kpt. Hirszbanda

Lotnicy nasi płk. Kwieciński i kpt. Hirszband, którzy zdobyli w Zawodach Algiersko-Marokańskich pułk dla najlepszej ekipy zagranicznej — powracają do Polski po trasie Casablanca — Algier — Tur-

nia i po dokonaniu w dniu wczorajszym 200 km. przelotu ponad Morzem Śródziemnym — osiągnęli Europę, lądując o godz. 12.45 w Palermo.

Lotnicy udadzą się dalej do Rzymu, gdzie sekretarz generalny Aero klubu Rządowej płk. Kwieciński i kpt. Hirszband, którzy odbyli wczoraj wycieczkę i odbędzie konferencję w Reale Aero Club d'Italia, a to w związku z wyznaczoną przez ARP na dzień 8.5. b. r. w Warszawie konferencją międzynarodową Challenge 1934.

Jak wiadomo, lotnicy odbywają lot na samolocie RWD 5 — pilotowanym przez kpt. Hirszbanda, który należy do grupy pilotów Aero klubu Warsz. Samolot jest własnością Aero klubu Warsz.; został ufundowany i ofiarowany klubowi przez kolejarzy, zrzeszonych w LOPP.

Ponieważ nie na wszystkie wydania naszego pisma zdążymy podać wymiar kary dla skazanej Gorgonowej, powtarzamy w numerze dzisiejszym:

Gorgonowa skazana na 8 lat więzienia

Wskazana przyjęła wyrok sądu karnego, spędlając przez trybunał. Wśród niebывалego napięcia na sali obrońca Dr. Axer imieniem obrony zapowiedział zgłoszenie kasacji. Jako powód kasacji obrońca wycedował, iż w pytaniu sędziów brak było wyliczenia kosztów.

RADJO

- WARSZAWA (Dłuz. fal M.H.9 mł.) 11.57: Sygnal czasu. Niezłoty i Ryskowski. 12.10: Płyty. 13.35: Skrzynka pocztowa. 15.50: Płyty. 16.25: Lekcja języka francuskiego. 16.40: Odczyt „Tajniki handlowe”. 17.00: Recital fortepianowy Znamy, de Meyere. 18.00: Odczyt dla matryzystów „Polonia poza w bieżący”. 18.25: Muzyka taneczna. 19.30: „Na widokach”. 20.00: „Bohaterowie” opowiadka w 3 akt. Osk. Straussa. 21.45: Skrzynka pocztowa techniczna. 22.00: Muzyka taneczna. 23.00: Muzyka taneczna.

Na obczyźnie „Czarna śmierć”

LILLE, 30.4. Przy zawałeniu się korytarza podziemnego na przestrzeni 12 m. w kopalni Hailcourt 4-ej robotnicy polscy zostali zasypani. 2 udało się zbiec innym przejściem, lecz dwaj pozostali znaleźli się pod gruzami.

Katastrofa lotnicza 4 śmiertelne ofiary

BERLIN, 30.4. Dziś w południe w Traunstein, w górnej Bawarii wydarzyła się katastrofa lotnicza. Nabyty przez niemiecko-chińskie towarzystwo komunikacji lotniczej „Enraja” samolot typu Junkersa w czasie lotu próbnego spadł z niewiadomej przyczyny, rozbijając się doszczętnie. Pilot, mechanik oraz 2 pasażerów, w tym dyrektor towarzystwa, ponieśli śmierć na miejscu.

Pożyczka francuska w Anglii 30 milionów f. st. na 6 miesięcy

PARYŻ, 30.4. Skarb francuski zawarł na rynku londyńskim z konsorcjum banków angielskich operację pożyczkową w wysokości 30 milionów funtów szterlingów na okres 6 miesięcy na 2 1/2%. Francja będzie mogła zlikwidować pożyczkę już po upływie trzech miesięcy.

„Niemki nie palą” Rozkaz hitlerowski w Ulmie

BERLIN, 29.4. — W mieście Ulm w Bawarii komisarz rządowy nakazał umieścić we wszystkich lokalach publicznych tablice z napisem: „Kobiety niemieckie nie palą papierosów”.

Czy kobieta powiększa bezrobocie? A czy matka ma obowiązek nakarmić dzieci?

Jest rzeczą znaną, że we wszystkich nieszczęściach, jakie spotykają ludzi, szuka się zawsze winnych wokół siebie. Możliwość zrzucenia winy na coś, czy na kogoś przynosi ulgę w cierpieniu. Mniejsza o to, że w wypadkach tych, nie szukając głębiej, bierzemy zazwyczaj skutki za przyczynę.

Jesteśmy dziś świadkami takiego właśnie pomylenia pojęć, połączonego z dążnością do znalezienia winowajców w modnym i popularnym twierdzeniu, że — praca kobiet jest przyczyną obecnego bezrobocia — przy najmniej w znacznej jego części.

Zdawałoby się na pierwszy rzut oka zgodnym z logiką, że w chwili, gdy pracy braknie dla wszystkich, mogących ją pełnić, w pierwszym rzędzie winny od początku od niej utrudzone i spracowane ręce matek, że przynajmniej one powrócą do ognisk domowych i wyłączone od dzieci. Stało się wprost przeciwnie. Nigdy dotychczas ciężar utrzymania rodziny nie został tak wyraźnie przesunięty z ojca na matkę, jak obserwujemy to obecnie.

Wszak wzrastają one w izbach, w których przeciętna liczba mieszkańców wynosiła w 1927 r. 4 do 6 osób, a dziś nie rzadko dochodzi do 10 — 15-stu. W izbach, w których często na osobę nie wypadają nawet 1 metr kwadratowy przestrzeni.

Stwierdzono również statystycznie, że w tych warunkach 80 proc. porodów odbywa się w domu. Dobrze jeśli mieszkańcy zechcą na te chwile izbe opuścić, w 30 jednak procentach nikt z nich z izby nie wychodzi (!).

Przebudzenie mieszkań, wpływajmniej na obyczaj i moralność, przyczynia się do wzrostu liczby dzieci nieślubnych, zwiększając zastępy kobiet znoszonych do pracy zarobkowej.

Cóż dziwnego, że w tych warunkach wzrasta się znacznie zapotrzebowanie środków zapobiegawczych, rośnie liczba zakazanych zabiegów, a każde nowe „błogosławieństwo” „Boże” przejmują kobiety strachem.

Spółceństwo posiada tylko słowa potępienia. A tymczasem

sprawa dojrzewa, staje się palącą. Wymaga śmiałego spojrzenia w jej głąb i rzetelnego prześwietlenia. Tak, niech kobiety — matki zwolnione będą z pracy zarobkowej, ale nim to nastąpi, musimy im zapewnić możliwość utrzymania i wychowania dzieci. Jeśli zaś tego nie uczynimy, musimy przysięść im ze świadomą pomocą, użyć ich doli.

Tak jest wśród rzesz robotniczych. Jakże przedstawia się owa okrzykana praca mężatek wśród inteligencji? Czy naprawdę nie chce, żeby żona pracowała, czy też tak się tylko mówi, bo tak mówić wypada? W większości wypadków dziś gdyby nie praca kobiety mężczyzna w ogóle nie mógłby się ożenić, gdyż wiedziałby, że czeka go niedza.

Prąd zwolnienia mężatek z pracy wpływa na zastraszający wzrost związków nieślubnych. Kobieta woli to niż groźbę utraty posady.

A jak bywało dawniej? Dawniej był przecież bardzo roz-

powszechny zwyczaj pomagania przez rodziców żony młodym małżeństwom. Istniały posagi, wyprawy, meblowanie mieszkań. Dziś wszystko to poszło w niepamięć — zastąpione zostaje praca zarobkowa żony. Kobieta będąc nawet wybitną siłą musi ustąpić z pracy, skoro mąż jej zarabia. Ten sam jednak mężczyzna zajmuje kilka stanowisk w różnych instytucjach i to mu uchodzi...

Wiele jeszcze na temat ten można by powiedzieć, gdyby pozwoliły na to ramy artykułu dziennikarskiego. Jedno jest jednak oczywiste: że nie hasło powrotu kobiety do domowego ogniska, lecz głęboko sięgająca reforma istniejącego dziś systemu stosunków społecznych staje przed nami jako konieczność czasów idących.

Im dłużej udawać będziemy głuchych i ślepych tem tragicznym skutki naszego ignorancja odbijają się na przyszłych pokoleniach całego społeczeństwa.

Z. Dr.

Kadry ratownicze P. C. K. Kursy ratownictwa ogólnego i przeciwgazowego

W dniu wczorajszym w południe w sali reprezentacyjnej Szkoły Podchorążych Sanitarnych w zamku Ujazdowskim w Warszawie odbyła się uroczystość zakończenia pierwszej serii kursów ratownictwa ogólnego i przeciwgazowego, zorganizowanych przez warszawską komisję okręgową Kół Młodzieży Polskiego Czerwonego Krzyża.

W dniu wczorajszym w południe w sali reprezentacyjnej Szkoły Podchorążych Sanitarnych w zamku Ujazdowskim w Warszawie odbyła się uroczystość zakończenia pierwszej serii kursów ratownictwa ogólnego i przeciwgazowego, zorganizowanych przez warszawską komisję okręgową Kół Młodzieży Polskiego Czerwonego Krzyża.

W paru słowach

„Stroskana matka”. Kurs handlowy prowadzony jest przez państw. szkołę przemysłową żeńska, ul. Górnośląska nr. 31. Różne działy prowadzone są w miejscich szkołach rekodzielniczych: 1 — ul. Narbutta róg Kazimierowski, 2 — ul. Piłtrowa 61. III — ul. Białostocka 4. Tam również będzie Pani mogła otrzymać informacje o kursach, prowadzonych przez władze samorządowe. Do szkół tych przyjmowane są kandydatki po ukończeniu szkoły powszechnej. Znajomość języków obcych, zwłaszcza w handlu jest oczywiście pożądana i często ułatwia pracę w przyszłości.

P. Stefan Motak (Warszawa). Niech Pan zwróci się do Ligii obrony powiatowej i przeciwgazowej, komitet stołeczny, ul. Chmielna 27, gdzie otrzyma Pan potrzebne informacje.

Najliczniejszy kurs szkolny (w gimn. im. Wołowskiej) oraz kurs nauczycielski prowadził osobście mjr. dr. Piunel z pomocą pani dr. Bittnerowej i dr. Dekanickiego; na pozostałych kursach wykładowcami byli: 39 podchorążych sanitarnych starszych roczników, oraz 2 akademików z wydziału lekarskiego.

Proszona Marysia. Listu Pani nie zamieścimy, gdyż uważamy, że tak dla Pani, jak i dla całej tej sprawy lepiej będzie, gdy nie nabierze ona głębi. Są rzeczy, których gdy nie ma na ożenienie, lepiej o nich milczeć. Dlatego stało się Panno Marysiu, że Pani

Poczuwaliśmy zaginionych. P. Jan Bełma, 82 p. p. w Brześciu n. B. brosi tych Czytelników, którzy posiadają jakas wiadomość o pp. Pawle i Janie Bałajach, zaginionych w czasie wojny światowej od 1915 z o nadeślanie jej pod powyższym adresem

Jest rzeczą bardzo pożądaną, aby dyrektor i kierownictwo szkół propagowały wśród uczniów idee Czerwonego Krzyża i przyczyniły się do tego, aby ilość kursów ratownictwa w przyszłym roku szkolnym wydanie wrosła.

PODROZE DO KOŁA ŚWIATA

Kanada - kraj dziwnych przeciwieństw i.. wszelkich możliwości

Wrzące życie, zgorączkowanej cywilizacji... i cisza śnieżnych pustyń... Huk pędzących pociągów, szum ant, skowyt wiatr, ryk maszyn... i huk pękających lodów, szum potężnych wód, skowyt wiatrów, ryk dzikich zwierząt... Potężne drapacze chmur, monumentalne gmachy... i maleńkie chaty traperskie wśród puszczy, namioty zdzielających poszukiwaczy złota... Oto Kanada.

Tu w tej ogromnej krainie, równiej co do wielkości całemu kontynentowi Europy jest dość miejsca na najbardziej nawet fantastyczne przeciwstawienia i sprzeczności.

Jeszcze do dziś mapy Kanady dużo mają białych plam oznaczających niezbadane przestrzenie, jeszcze do dziś biegi niektórych rzek oznaczane są na nich szeregami punkcików, oznajmianymi przypuszczalnie tylko ich kierunkiem. A przecież prawie pół tysiąca lat

ubiega od chwili, gdy po raz pierwszy noga Europejczyka dotknęła tej ziemi...

Ba, trzecia część Kanady, północna, sięgająca aż poza koło bie-

gunowe, pokryta przez cały rok prawie śniegami i lodami — do dziś jest mało zbadana.

podobnie jak mało załudniona... A tereny górskie, tak obszerne jak 38 razy wzięta Szwajcaria, o szczytach równie potężnych jak niedostępnych... Dopóki do służby geograficznej nie wciągnięto samolotów (co stało się dopiero dwa lata

jednak ściśle związany ze swoją metropolią, a rządzony zwierzchniczo przez angielskiego gubernatora generalnego

Obłana wodami trzech oceanów, kraina ta ma jednego tylko sąsiada, od południa — Stany Zjednoczone, przyczem granica tu przebiega (pomijając granice wodne) w linii idealnie prostej, od Atlantyku do Pacyfiku.

9.659.400 km. kw!... Piękniejsze niż norweskie fiordy na wschodnich wybrzeżach, żywniejsze niż Polska olbrzymie równiny, wyższe i dziksze od Alp góry na Zachodzie, bezmiar dzikich pręży, wielkomych puszczy, kolosalnych jezior, rzek, potoków i strumieni, pustyń śnieżnych i tundr... Ostre zmy, kiedy najpotężniejszy wodospad Ameryki.

Niagara ścina się lodem mimo swego ogromu; krótkie wiosny, szumiące od wód wezbranych raptownie spalamy; gorące lata, stoneczne i urodzajne; długie dni

przecudnej jesieni „indyjskiej”... Oto Kanada.

Na mroźnej północy koczownicze, myśliwskie ludy Eskimosów, na dzikim zachodzie — czerwono-skóre plemiona Indian, dawnych tych terenów właścicieli, na cywilizowanym wschodzie olbrzymie miasta założone przez francuskich i angielskich kolonistów, na południu i w centrum liczne farmy

europczych emigrantów... Niema kraju Europy, któryby tam nie posiadał swych przedstawicieli.

W r. 1801 240.000 mieszkań-

CZYTAJcie TYGODNIKA

Kino CENA 50 GR

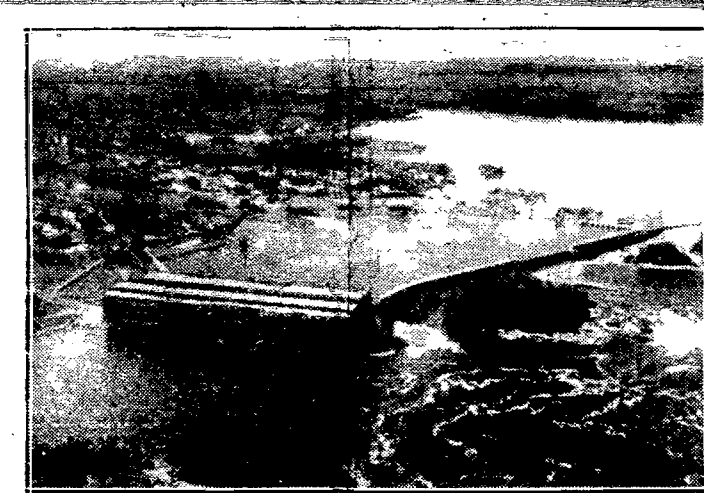
ów. W pięćdziesiąt lat później — około 2 milionów. W sto lat później — przeszło 5 milionów. Dziś — prawie 9 milionów i stała dalsza emigracja.

Oto cyfry wymowne i przekonujące o kolonizacyjnej wartości Kanady.

Do 1763 roku — kolonia francuska, po zaciętych walkach, w których wyginęło mnóstwo włączonych w nie plemion indyjskich

Wśród lodów mroźnej północy. Eskimosi na swym kajaku ze skór fok. Dzieci nie myśliwi i rybacy.

Stacja wodno-elektryczna na rzece Winipege, zasilająca potłowe fabryki prowincji Manitoba.

Kanada stała się kolonią Anglii, jej spichrzem, a zarazem dostarczycielką „mięsa dla armat” w razie wojen, jak np. w ostatniej wojnie światowej, gdy 50.000 Kanadyjczyków zaszło trupami swemi pola Francji, Belgii i Niemiec, walcząc w szeregach angielskich.

Pierwotna ludność — dzikie, waleczne a okryte plemioma indyjskie wymierają od chorób i „wody ognistej”.

Zostało ich coś 100.000 głów w 1460 przeznaczonych dla nich rezerwach, a i ci, przejawiający religię chrześcijańską, cywilizują się i wynaradawiają coraz bardziej.

Za lat kilkadziesiąt ze święca nie znajdziesz spadkobierców krwawej sławy Huronów i Atabasków, w pióra strojnych

łowców skalpów bładych twarzy. Wygina do reszty Indianie, wymarła do reszty Eskimosi i zmyślna rasa biała niepo dzielnie zapanowała nad tą prze bogatą i przepiękną krainą, otwierając sobie drogi do odciażenia przeludnionych państw europejskich. Lecz na to, by ludność Kanady zgęściła się do tego stopnia jak ludność Europy — trzeba wielu, wielu lat.

Ta ziemia obiecana rolników, myśliwych, rybaków i poszukiwaczy złota długo jeszcze musi czekać na to, by całe jej nieprzemierzone przestrzenie puszkowi stepowych i niezbrodzonych — puszczy zamieniły się w urodzajne pola, wrzące życiem miasta i łączące loskotem maszyn okręgi przemysłowe. Daleka droga ma tam jeszcze cywilizacja do przebycia, od rojnych, czysto „amerykańskich” miast zgrupowanych na południowym wschodzie do granic...

Gdy w Montrealu, Ottawie, Quebec czy Toronto kipi gwar setek tysięcy mieszkańców — a gdzieś w puszczy nad jeziorem Niedźwiedziem tygodniami iść trzeba,

by z jednej chaty myśliwskiej dotrzeć do drugiej.

Gdy w wielkich miastach Europa dystansowana jest pod każdym względem o wiele, wiele długości

CZYTAJcie

Przedkład Sportowy CENA 30 GR

— gdzie w kopalniach złota nad Porcupine czy Youkon ludzie żyją i walczą o byt jak dziczy, wśród najprymitywniejszych warunków.

Między biegunowymi przeciwstawieniami cywilizowanego południa i pierwotnej zgoła północy — leży otchłań czasu, bezmiar ziemi i.. bezkres możliwości. Żyźne grunty, pełne zwierza puszcze, „gęste” od ryb jeziora i rzeki, nieprzebra-

nie bogactwa złota, żelaza, srebra, miedzi, węgla i nafty, są w stanie wyżywić nie 9, a 900 milionów ludności. Wrota do tej ziemi obiecanej otwarte: 65 tysięcy km. dróg kolejowych, 5 tysięcy uregulowanych dróg wodnych, a jeżeli jakiejś ograniczenia przy imigracji istnieją, to dlatego, że... Anglija

boi się wyludnienia. I słusznie. Każdy rolnik, każdy robotnik, każdy przemysłowiec wie przecież, że możliwości wzbogacenia się w Kanadzie są o bardzo wiele większe niż w „starej Anglii”. Oczywiście, że dla przybywających z niezem możliwości

Wódz plemienia Injjan z wyspy Vancouver w stroju uroczystym.

nie bogactwa złota, żelaza, srebra, miedzi, węgla i nafty, są w stanie wyżywić

Wrota do tej ziemi obiecanej otwarte: 65 tysięcy km. dróg kolejowych, 5 tysięcy uregulowanych dróg wodnych, a jeżeli jakiejś ograniczenia przy imigracji istnieją, to dlatego, że... Anglija

boi się wyludnienia. I słusznie. Każdy rolnik, każdy robotnik, każdy przemysłowiec wie przecież, że możliwości wzbogacenia się w Kanadzie są o bardzo wiele większe niż w „starej Anglii”. Oczywiście, że dla przybywających z niezem możliwości

Wódz plemienia Injjan z wyspy Vancouver w stroju uroczystym.

oddalają się znacznie, lub nikną; dla tych jednak, którzy „mają z czem zacząć” — nie mają granic.

Kanada — kraina futer i zbóż — jest dość bogata na to, by dać się wyszyskiwać.

Opisać bogactwo i piękno tego kraju, jego ciekawostki i różnorodności — choćby w drobnej części — na to trzeba wielu tomów, nie ram skromnego artykułu.

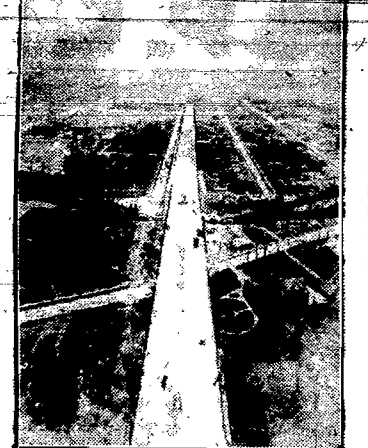
Któż nie czytał wspaniałych, barwnych a romantycznych przeżyć bohaterów Londona, Carwooda, a choćby naszego Umińskiego czy Barszczewskiego, bohaterów w walce z przyrodą zdobywających sobie łopata, toporem, nożem i strzelbą

prawo do życia

Ale wszystkie, zawarte w tych powieściach czary i uroki Kanady — to nic w porównaniu z rzeczywistością, ta rzeczywistością, która daje nie powieści.

a życie samo, w całej swej nagości.

S. D. B

Zdjęcie z mostu wiszącego długości 650 metr., rozpiętego między m. Detroit (U. S. A.) i m. Windsor (Kanada)

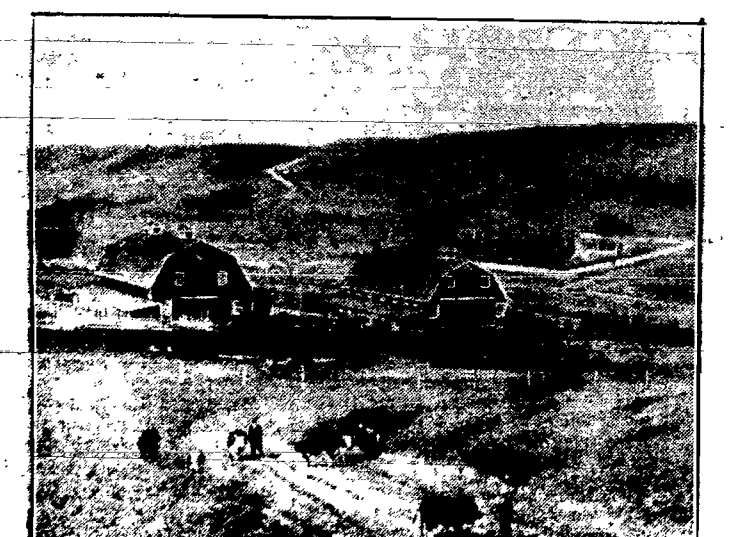
Drewniane koryta chwytają bieg górskich strumieni, służąc do spławiania drzew wyciętych w puszczy — ku rzekom i jeziorom.

temu) nieprawdopodobieństwem było sporządzenie szczegółowych map, a praca nad ich wykupaniem jest jeszcze dziś dopiero w połowie przeprowadzona.

Kolosalne przestrzenie tej krainy, kryjące w sobie niesłychaną mnogość i różnorodność krajobrazów oraz wszelkich bogactw,

nie tworzą jednak samodzielnego państwa, Kanada jest dominium angielskiem.

Wszystkie te prowincje i terytoria łączą się w związki federalny przy autonomicznej polityce

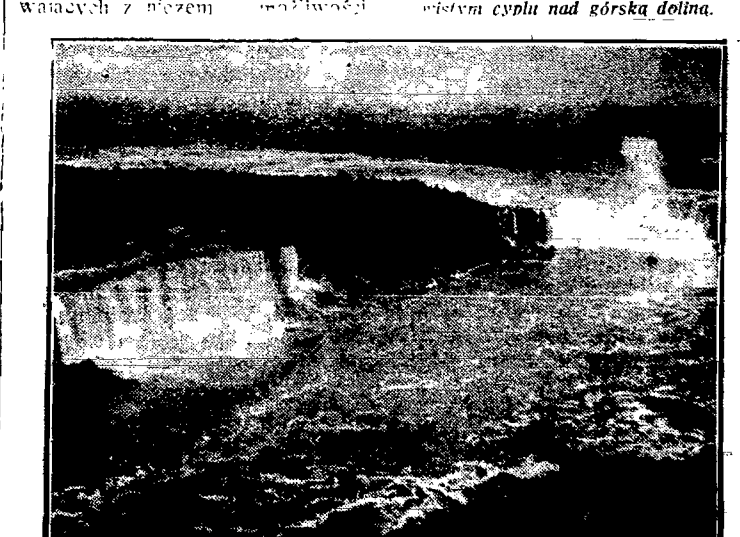
Wznowa forma europejskiego emigranta ze śladami była na prępnach.

A w stołecy Kanady, w Ottawie, wznoszą się monumentalne gmachy i obeliski, życie wielkiego „amerykańskiego” miasta.

U stóp potężnych gór, przez dzikie przestrzenie lasów i pręży — mknę pociąg „Canadian Pacific Railway”. Cywilizacja na tle pierwotnej natury.

Kanadyjska część kolosalnego wodospadu Niagara na rzece Ontario.

Pierwszy maja w Białymstoku

i woj. białostockiem

Starostwo grodzkie w Białymstoku zezwoliło na odbycie się w dniu dzisiejszym pochodów i wieców następującym organizacjom: 1) P.P.S. łącznie z Bundem i klasowymi związkami zawodowymi, 2) organizacji Poalej-Sjon. Pierwszy pochód wy-

Wiosenne zawody konne

W dniu 3 maja r. b. odbędą się w Białymstoku wiosenne zawody konne organizowane przez dowództwo brygady kawalerji. Zawody te odbędą się na placu sportowym brygady kawalerji. Początek zawodów o godz. 2 pp. W razie niesprzyjających warunków atmosferycznych zawody zostaną odłożone na dzień 7 maja b. r.

Program przewiduje: 1) zawody konne w skokach I stopnia dla podoficerów Brygady Kawalerji, 2) zawody konne w skokach I i II stopnia dla oficerów brygady garnizonu białostockiego. W przerwach między konkursem odbędą się konne gry i zabawy żołnierskie, jak „walka o taboret”, „cyrk ulański” i inne. Gry te, wymagające dużej zręczności, budzą zazwyczaj wielkie zainteresowanie publiczności, zwłaszcza zaś młodzieży, która z powodu obfitości humorystycznych sytuacji.

ruszy z ul. Jurowieckiej, przejdzie ul. Sienkiewicza, Rynek Kościuszki, Kilińskiego, Żwirki i Wigury, Warszawską, Sienkiewicza do Jurowieckiej, gdzie nastąpi rozwiązanie. Pochód Poalej-Sjonu wyjdzie z ul. Marsz. Piłsudskiego, przejdzie Krakowską, Grunwaldzką, Mińską i z powrotem do Marsz. Piłsudskiego

Na terenie woj. białostockiego odbędą się pochody: w Grodnie, Łomży, Łapach, Ostrowi Maz., Krynkach, Mostach, Bielsku, Hajnówce, Białowieży, Gródku, Jasionówce, Grajewie, Augustowie. Będą to pochody różnych organizacji. Władze nie pozwoliły jedynie na wystąpienie organizacjom komunistycznym, występującym pod nazwą „Jedności robotniczej”.

Żywe słowo polskie w najdalszych zakątkach Teatr objazdowy rozszerza teren działalności

Teatr objazdowy samorządów woj. białostockiego rozszerza w najbliższym czasie znacznie teren swej działalności. Dotychczas teatr ten, mający swą siedzibę w Grodnie, dojeżdżał tylko do Białogostoku (raz w tygodniu), Suwalk, Augustowa i Sokółki (w sezonie obecnym dał teatr w tych miastach 15 przedstawień przy zgórą 16 tys. wi-

W Supraślu

Dzięki życzliwemu stosunkowi i poparciu p. wojewody Marjana Zyndram-Kościalkowskiego miasto Supraśl uzyskało nowy budynek w którym mieścić się będzie w niedalekiej przyszłości Dom Ludowy. Ogniskować się w nim będzie cała praca kulturalna i opieka społeczna. Jest to dawny budynek poklaskrotny, posiadający dużo wygodnych pomieszczeń. W najbliższej przyszłości, po dokonaniu niezbędnego remontu, zostanie on oddany do użytku.

Z inicjatywy p. burmistrza Słusarczyka odbyła się w sobotę w Supraślu uroczystość sadzenia drzewek przez działwę szkolną. Zasadzono przeszło 300 drzewek wzdłuż ulic i kapieliska. W uroczystość

wzięli udział p. burmistrz Słusarczyk, nadleśniczy Ozarski miejscowe nauczycielstwo z kierownikiem szkoły p. Marleckim i przedstawiciele miejscowego społeczeństwa. W bieżącym tygodniu zostanie zasadzonych jeszcze 250 drzewek.

Na tle ekonomicznem

W inspektoracie pracy w Białymstoku odbędzie się w poniedziałek, dn. 1 maja, o godz. 10 zrana konferencja przedstawicieli dyrekcji tartaku - Krugmana w Zielonej i robotników tego tartaku, którzy zastrajkowali na tle ekonomicznem.

Śmierć na dnie kleliska

W nocy z dnia 29 na 30-go kwietnia b. r. policja znalazła na schodach domu „Polonji” przy ul. Rynek Kościuszki zwłoki niejakiego Kazimierza Górskiego. Jak ustaliło dochodzenie policyjne — śmierć nastąpiła wskutek zatrucia alkoholem.

„MODERN” DZIŚ

Początek: 5.30 Ceny od 54 gr.

SUPERFILM DŹWIEKOWY

Reżyserji genialnego JULES HAMILLE

POD KOPUŁĄ

CYRKU

Emocjonujący dramat, ukazujący barwność życia artystów cyrkowych.

W rolach głównych:

Dwie nowe sławy kinematografji
Hellen TWELVETREES

FRED SCOTT

Film, łączy w sobie uczucie, nastrój, pieśń i sensację

Niewidziane dotychczas atrakcje cyrkowe

POLSKIE

ZAKŁADY

GRAFICZNE

„Dziennik Białostocki”

ul. Legionowa Nr. 1. Telef. 63.

Przyjmują

wszelkie obstarunki
w zakresie drukarstwa
wchodzące.

Popierajcie L. O. P. P.

BEZPEŁNICYJNIE

**NAJLEPSZY FILM
POLSKI**

przyjęty entuzjastycznie
przez prasę
i publiczność stolicy

100.000 osób

w ciągu 14 dni obejrzało
ten film w Warszawie

APOLLO

DZIŚ UROCZYSTA PREMIERA

Początki: 5¹⁵, 6⁴⁵, 8³⁰, 10¹⁵

Wyjątkowo dobry scenariusz, starannie
opracowany i równie starannie wyreżyserowany. Gazeta Polska 11 kwietnia

JEGO EKSCYLENCJA SUBJEKT

Do doskonała komedia, wesoła, prosta, szczerza, bez błędów w reżyserji, w montażu, w tempie, w fotografii i w grze aktorskiej. Kurjer Poranny 11 kwietnia

W rolach głównych:

„JEGO EKSCYLENCJA SUBJEKT”

Można z powodzeniem
porównać z francuskimi
przepisami na dobry
humor i wesołość

„Nasz Przegląd”
30.III

EUG. BODO

**M. CWIKLIŃSKA — INA BENITA
KONRAD TOM — W. BIEGAŃSKI**

Film ogląda się z rzetelną satysfakcją. Jest
on jak doskonały, lekko masujący, łagodny
coctail Expres Poranny 11 kwietnia

Reżyser: **M. WASZYŃSKI**

Muzyka: **H. WARS**

Zdjęcia: **S. STEINWURZEL**

CENY OGŁOSZEŃ: 1 mm. wiersz 1. esp. w tekście 50 gr., za tekstem 20 gr. — Drobne 15 gr., za wyraz. — Układ ogłoszeń 8 szpaltowy.

Redaktor i wyd. Ignacy Malinowski, Redakcja i Administracja Rynek Kościuszki 1, tel. 63. Drukarnia Legionowa 1, tel. 63